

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2022-2023

1 FEBRUARI 2023

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

- van de heer Fouad AHIDAR, de heer Arnaud VERSTRAETE,
mevrouw Khadija ZAMOURI, de heer Gilles VERSTRAETEN
en mevrouw Bianca DEBAETS -

betreffende de strijd tegen pesten op school

SAMENVATTEND VERSLAG

namens de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw
uitgebracht door de heer Juan BENJUMEA MORENO

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: de heer Gilles Verstraeten, voorzitter, de heer Fouad Ahidar, mevrouw Khadija Zamouri

Plaatsvervanger: de heer Juan Benjumea Moreno

Toegevoegd lid: mevrouw Bianca Debaets

Verontschuldigd: mevrouw Soetkin Hoessen, de heer Arnaud Verstraete

Zie: **Stuk 819** (2022-2023) – Nr.1: Voorstel van resolutie

Dames en heren,

De Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw besprak in haar vergadering van 1 februari 2023 het voorstel van resolutie van de heer Fouad Ahidar, de heer Arnaud Verstraete, mevrouw Khadija Zamouri, de heer Gilles Verstraeten en mevrouw Bianca Debaets betreffende de strijd tegen pesten op school – Stuk 819 (2022-2023) – Nr.1.

De heer Juan Benjumea Moreno vervangt de heer Arnaud Verstraete bij de stemming.

De heer Juan Benjumea Moreno wordt aangeduid als verslaggever.

1. Toelichting en bespreking van het voorstel van resolutie

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-Vooruit) wil, voordat hij zich verdiept in de voorliggende tekst, uitleggen waarom hij het voorstel van resolutie heeft ingediend. Hij is al jaren bezig met deze problematiek en hij wordt er regelmatig over aangesproken door mensen wiens zoon of dochter ook een poging tot zelfdoding heeft gedaan, niet meer naar school durft te gaan, mentale problemen heeft omwille van pestgedrag, enz...

Op een bepaald moment was de spreker er zo mee bezig dat hij dacht dat er toch iets aan moet worden gedaan. Daarom werd het voorstel van resolutie ingediend bij de Raad.

Er gebeurt al heel veel, maar voor sommige ouders is het nog te weinig.

Binnen tien dagen is het de Week tegen pesten in Vlaanderen en Brussel. Daarom vond de spreker het dit jaar opnieuw belangrijk om stil te staan bij een problematiek die zich allang voordoet in de Brusselse samenleving en zeker in de Brusselse scholen. De spreker stelt bijna elk jaar vragen met betrekking tot pesten op school. Hij hoopt dat dit probleem niet langer wordt beschouwd als een nieuw item dat een keer de krantenkoppen haalt. Pesten blijft nog altijd een hardnekkig virus dat woedt op scholen. Ook pestgedrag blijft bestaan.

Een op zes Vlaamse jongeren wordt gepest tijdens zijn jeugd. Dat gaat concreet over 180.000 kinderen en jongeren. Als deze cijfers naar Brussel worden vertaald, kan geschat worden dat alleen al in het Brussels Nederlandstalig onderwijs 8.000 kinderen gepest worden; waarvan 4.000 zwaar gepest.

In Vlaanderen en Brussel geeft een op tien 11- tot 15-jarigen, de leeftijdsgroepen waarin de meeste kinderen gepest worden, aan dat ze meermaals zijn gepest. Een op veertien jongeren is slachtoffer van cyberpesten.

De voorbije jaren werd ons land verschillende keren opgeschrikt door verschillende zelfmoorden van tieners na pestgedrag. De verschrikkelijke tip van een grote ijsberg. Soms gebeurt het open en bloot, even vaak is het pesten subtieler of minder zichtbaar doordat het online gebeurt.

Een Week tegen pesten is een lovenswaardig initiatief, dat pesten opnieuw onder de aandacht brengt. Alleen vindt het commissielid een week niet genoeg. Pesten moet continu onder de aandacht blijven. Vanuit one.brussels-Vooruit wordt al jaren gepleit voor een algemeen beleid rond pesten in Brussel, maar dat is er nog niet echt gekomen. Het hangt nog steeds erg van

school tot school af of pestgedrag ernstig wordt genomen. En voorkomen is nog altijd beter dan genezen.

Maar dit betekent niet dat er niets wordt gedaan of al is gedaan. Zo kunnen kinderen en jongeren reeds terecht bij de vele geëngageerde leerkrachten en vertrouwenspersonen op school, bij het CLB, jongerenadviescentrum (JAC) of de jongerentelefoon Awel.

In de lerarenopleidingen leren leerkrachten over pestgedrag. Steeds meer scholen en ouderraden richten werkgroepen op rond psychosociaal welzijn. Er zijn ook tekenen die op een daling van het pestgedrag wijzen. De vier stippen van de Week tegen pesten zullen daar zeker aan geholpen hebben. Maar ondanks al deze inspanningen worden kinderen nog steeds gepest en dit gaat gepaard met een ongehoord en verborgen lijden. Pesten tekent levens. Het heeft een fundamentele invloed op het geluk, de slaagkansen en de sociale ontwikkeling.

De vraag is dus wat er meer aan kan worden gedaan. Wat kunnen we meer doen om de kinderen te beschermen?

Om een waardige bijdrage te kunnen leveren, is het dus met grote emotie en hoop dat de spreker samen met zijn collega's Arnaud Verstraete en Khadija Zamouri een voorstel van resolutie voorlegt om een toekomstige verandering in de aanpak van pesten op school te kunnen garanderen. Misschien willen nog andere collega's het voorstel van resolutie mee ondertekenen?

Het voorstel van resolutie zal niet alles kunnen oplossen, maar zal misschien wel kunnen helpen.

Vervolgens vertelt de spreker over het verleden waarin hij werd gepest.

Met deze resolutie wordt uitdrukkelijk het volgende verzocht:

- een 'snel interventieteam' tegen pestgedrag zoals dat in Wallonië al bestaat. Dat is een multidisciplinair team dat na een melding ter plaatse komt om met begeleiding en bemiddeling een oplossing te vinden tegen het pestgedrag, en zo ook de school ontlast. In Wallonië bestaat dit team uit zesentwintig externe begeleiders;

- betere en continue bijgewerkte cijfers rond pestgedrag voorzien. Het gebrek aan precieze registratie bij bv. het CLB of CAW zorgt voor een te groot 'dark number';

- een sterkere vorming en begeleiding voor ouders en leerkrachten over het herkennen en remediëren van pestgedrag. Te vaak hangt het nog af van de *goodwill* of draagkracht in een bepaalde school. one.brussels-Vooruit heeft dit zelf gecontroleerd in de scholen en de ene school heeft wel een programma, de andere niet;

- alle meldpunten harmoniseren en deze nog meer in de kijker zetten;

- het ook durven hebben over duidelijkere tuchtmaatregelen en een actievere monitoring van de sociale veiligheid op school. Het moet duidelijk zijn dat er sancties zijn voor pestgedrag. Het schoolreglement van elke school moet een specifieke rubriek voorzien over pesten;

- inzetten op herstelgesprekken en psychosociale doorverwijzing. Leerlingen uitsluiten wegens pestgedrag zal het probleem niet oplossen. Integendeel, dit zal het probleem alleen maar verplaatsen naar een andere school;

- meer inzetten op preventie en de begeleiding van slachtoffers;

- pesten onder de aandacht brengen bij het begin van het schooljaar. Nu valt de Week tegen pesten in februari en dat is echt veel te laat. Daarom hoopt de hoofdindieners dat, samen met de oppositie, met het voorliggende voorstel van resolutie misschien een deel van de oplossing kan worden gevonden.

Dat is niet gemakkelijk, maar de spreker kan de aanwezigen een ding verzekeren. Hij kent heel veel van pestgedrag. Hij is erin gespecialiseerd en kent die materie door en door. En toch werd zijn zoon gepest en heeft hij het niet gezien. Hij woont in hetzelfde huis en toch heeft de spreker het niet opgemerkt.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld) zal na de emotionele beëindiging van de initiatiefnemer met betrekking tot voorliggend document proberen om haar deel rond het voorstel van resolutie betreffende pesten toe te lichten.

Open Vld is onmiddellijk op de kar gesprongen omdat pesten een zeer ernstig probleem is. Het heeft heel veel gevolgen op een later leven van mensen en wordt megedragen gedurende een heel leven. Pesten is moeilijk om te detecteren en te kunnen herkennen en erkennen.

Scholen blijven hard hun best doen, maar toch blijft het een heel hardnekkig probleem dat de maatschappij in een zeer moeilijke situatie brengt en vooral de mensen die het overkomt. Dat kan niet worden getolereerd. Of het nu plaatsvindt op straat of op de werkvloer, thuis, in een vriendenkring of in het onderwijs, het is niet tolereerbaar dat de ene persoon de andere pest en hem of haar in een situatie brengt die leidt tot dramatische gevolgen.

Pesten gebeurt niet alleen op school. Op school is een kind omringd door professionelen en zij kunnen de situatie herkennen, maar daarvoor hebben zij wel een derde oog nodig. Het onderwijs probeert werkelijk al een heel grote hoop problemen te ontwijden via aansprekpunten, vertrouwenspersonen, begeleiding, herstelgesprekken, enz...

Volgende week is het opnieuw de Week tegen pesten. De spreker is er, net zoals de heer Fouad Ahidar, voorstander van om het iets vroeger in het schooljaar te organiseren.

De inspanningen van de scholen lonen ook wel. Dankzij die inspanningen daalt het pestgedrag aanzienlijk, maar tegelijkertijd is het grootste probleem nog altijd bij 10 % van de leeftijdscategorie tussen de 11 en 15 jaar.

De moderne manier van pesten is cyberpesten waarbij kinderen achtervolgd worden. Dat heeft zware gevolgen. Pesten zorgt voor zware mentale problemen, voor onzekerheid, pijn en verdriet. Bij het gepeste kind, maar ook bij de pesters. Dat mag niet worden onderschat. Pesters halen vaak uit omdat ze zelf met heel veel problemen zitten.

De mentale gezondheid is een zwaarwegend probleem binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Therapie volgen of krijgen als dat nodig is, mag geen taboe zijn. Niemand mag zich daarvoor schamen. Een goede begeleiding, ondersteuning van jongs af aan, vormt een deel van

een oplossing om een persoon een sterkere basis te geven zodat hij zich kan verzetten en sterker kan maken, meer zelfvertrouwen en zekerheid kan hebben waarop ze kunnen bouwen en terugvallen.

Door vroegtijdig problemen zoals pesten aan te pakken, wordt gewerkt aan preventie. Preventie wil zeggen: werken aan een beter leven en een betere gemeenschap. Daarom moet er extra aandacht zijn voor de meest kwetsbare leerlingen. Die leerlingen die leermoeilijkheden hebben, die met een handicap of die gewoon een beetje anders zijn in de ogen van anderen.

In het voorstel van resolutie wordt vermeld dat gepeste leerlingen drie keer meer kans maken om over te gaan tot een poging tot zelfdoding. Dat is iets wat ten alle kosten moet worden vermeden.

Iedereen moet er duidelijk in blijven en erop blijven inzetten en er aandacht voor blijven vragen. Met het voorliggende voorstel van resolutie wordt aan het College gevraagd om de drempels die jongeren ervaren te melden en te verlagen. Om de hele leefomgeving van het kind te betrekken en te ondersteunen.

In het Nederlandstalig onderwijs in Brussel wordt er samengewerkt met andere organisaties op een transversale manier, er wordt verder gekeken dan enkel de klasorganisatie.

Pesten weegt ook zwaar op de schouders van ouders. Vaak zegt een kind niet dat het wordt gepest en vaak zien ouders het ook niet.

Om goede voorbeelden te omarmen en beter te verspreiden, moet ervoor worden gezorgd dat ouders hierover vrijuit kunnen praten. Daarom wordt in het voorstel van resolutie gevraagd om nog meer in te zetten op preventie. En wanneer het gebeurt, moet er remediërend en doeltreffend ingegrepen worden met een sterke begeleiding, benaderend vanuit verschillende invalshoeken en gedragen en ondersteund door heel het College.

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen) denkt dat de cijfers al gegeven zijn, maar hij wil er een aantal onderstrepen om het belang van de problematiek mee te geven.

Een op de zes Vlaamse jongeren geven aan dat ze gepest zijn of worden. Dat zijn 180.000 kinderen en jongeren. Het is echt een gigantische problematiek waar het in Brussel over 8.000 kinderen gaat. Een op tien geeft concreet aan dat ze meermaals zijn gepest op school. Het gaat niet over een keer een belediging of pesten, maar ook recent en meermaals pesten.

Ook een groot fenomeen van de laatste jaren, maar misschien is het ondertussen al de laatste decennia, is cyberpesten. Het is misschien erger dan twintig jaar geleden, het stopt niet aan de schoolpoort, het stopt niet om 15 uur of tijdens het weekend, het gaat gewoon door.

Vandaag werd reeds gezegd dat gepeste leerlingen drie keer zoveel kans hebben op een poging op zelfdoding.

In de commissievergaderingen werd de voorbije maanden vaak gesproken over het mentale welzijn van jongeren en ook van volwassenen. Pesten draag je je hele leven met je mee. Het wordt niet vergeten, het blijft je pijn doen en het tekent het hele leven van de gepeste persoon.

Het voorstel van resolutie wordt besproken in de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw, maar het probleem kan breder worden opengetrokken dan alleen in de scholen. Het gaat ook over de voetbalploeg, de jeugdbeweging en andere activiteiten. Er moet voldoende bewustzijn rond zijn. Er is de Week tegen pesten en de Stip It-actie.

Ook in het curriculum van de lerarenopleiding is opgezet hoe moet worden omgegaan met pestgedrag, hoe het moet worden aangepakt. Er zijn al scholen die een innoverend pestbeleid hebben, waarvoor hulde. Maar er kan nog meer gedaan worden, dat is voor iedereen duidelijk.

De spreker denkt dat er cijfers nodig zijn over hoe het met de Brusselse Nederlandstalige scholen staat. Er zijn alleen Vlaamse cijfers, die wel vertaald kunnen worden naar Brussel, maar er is geen specifiek Brussels onderzoek.

Sommige scholen staan heel sterk in hun strijd tegen pesten, sommige scholen hebben initiatieven genomen, anderen hinken achterop. Alle scholen moeten op hetzelfde niveau komen zodat ze veel van elkaar kunnen leren en pioniers kunnen zijn.

De Week tegen pesten is in februari, dat is misschien te laat in het jaar. Het schooljaar begint in september en pas in februari wordt gezegd: "*Pas op, niet pesten.*" Eigenlijk moeten de regels vanaf het begin van het schooljaar duidelijk zijn.

De laatste jaren is in de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw het lerarentekort ook al aan bod gekomen. Leraren hebben soms niet eens de tijd om hun basistaak te kunnen doen, namelijk onderwijs verrichten. De strijd tegen pesten is ook een basistaak. Leerkrachten hebben minder tijd en ze hebben misschien minder aandacht voor het probleem. Dit komt ook in het voorstel van resolutie aan bod. Er moeten voldoende mensen in de scholen actief zijn.

Het gaat ook niet alleen om de problematiek van de school en het kind. De ouders moeten ook steun krijgen. Ze moeten ook bij een vertrouwenspersoon kunnen komen die hen helpt bij deze problematiek.

Er zijn natuurlijk al heel veel initiatieven genomen, maar kleine verbeteringen aanbrengen, kan geen kwaad. Alle actoren in Brussel moeten meer samenwerken en hun kennis kunnen delen en ze moeten ook meer instrumenten krijgen om iets te kunnen doen aan pesten. Daarom heeft Groen dit voorstel van resolutie met veel enthousiasme ondertekend.

Groen hoopt de komende jaren een verbetering te zien en binnen vijf jaar te kunnen zeggen dat er minder kinderen gepest worden.

Groen hoopt ook dat mensen steun krijgen en zich niet meer alleen voelen. De gevolgen van pesten zijn ernstig.

Mevrouw Bianca Debaets (cd&v) wil de hoofdindieners van het voorstel van de resolutie danken voor het initiatief en voor zijn getuigenis. Het is niet de eerste keer dat hij dit doet, maar het is nog steeds pakkend.

Niet alleen op het moment zelf, maar pesten kan jaren later nog vergaande gevolgen hebben.

Ten eerste, vraagt de spreker of ze het voorstel van resolutie mee kan ondertekenen.

Er werd al veel gezegd. Er werd verwezen naar het gevaar van pesten dat achter elke hoek kan schuilen en op elke leeftijd kan gebeuren. De voorliggende tekst spitst zich toe op jongeren en kinderen, maar er mag niet worden vergeten dat er ook heel wat volwassenen gepest worden. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn daar twee recente schrijnende voorbeelden van. Een MIVB-medewerker die gepest werd, maar ook de zelfdoding van een medewerker van Net Brussel die uit het leven is gestapt na jarenlang pestgedrag. Het is een eerste ding om rekening mee te houden, want pesten beperkt zich niet tot kinderen. Ook volwassenen kunnen slachtoffer zijn van pestgedrag.

Wat zeer positief is, is de aanpak van cyberpesten. Er moet meer gebeuren dan enkel identificeren wie en hoe. Er moet worden gekeken hoe erop kan worden gereageerd en hoe het kan worden vermeden. Voor de tijd van het internet en voor de tablets en iPhones, stopte het pesten misschien nog buiten de schoolmuren, maar nu stopt het pesten nooit meer.

De spreker hoort het soms ook van ouders wiens kinderen gepest worden. Het stopt niet. Dat komt ook door de opmars van heel het online gegeven.

Al de vragen die mevrouw Bianca Debaets heeft, doen zeker geen afbreuk aan het belang van het thema.

Er moet ook afstemming zijn met de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse Gemeenschap doet al heel veel, ook in Brussel. De Vlaamse Gemeenschap is bevoegd voor haar Gemeenschapsbevoegdheden in Brussel. De spreker denkt dan aan het communicatieplatform *Alles Over Pesten* waar veel op terug te vinden is. Een broer of getuige of ouder kan zich ook tot dit platform wenden.

Verder zegt de spreker dat er misschien ook eens moet worden gekeken naar het kenniscentrum Mediagewijs. Daar hebben ze een schat aan informatie. Het is heel nuttig om dat eens te gaan lezen. Een van hun dossiers gaat over cyberpesten: "*Nee tegen cyberpesten.*" Het gaat over cyberpesten bij jongeren en op school.

Als er gesproken wordt met experten en schooldirecties, klopt het niet helemaal of zelfs niet dat er maar een week wordt ingezet op pesten. In het begin van het schooljaar gebeurt er ook heel veel rond groepsdynamiek. Dat is al een eerste belangrijk ding. Iedereen wil bij een groep horen en vrienden maken. Dan is die groepsdynamiek heel belangrijk en dat gebeurt eigenlijk al wel op scholen.

In dat kader is het ook belangrijk om eens te kijken op de website: *kieskleurtegenpesten.be*. Een basisschool in Sint-Jans-Molenbeek is aangehaald als goed voorbeeld. Zij stippelen een heel jaar lang een beleid uit tegen pesten. Ook de gouden beker wordt daarin vermeld. Het is niet alleen die ene week, het is veel meer dan dat. Het is jammer dat het lijkt alsof er maar een week is, die volgens de indieners van de resolutie dan ook nog wat verkeerd is qua timing.

De spreker hoort van onderwijzers dat deze week bewust zo gekozen is. In het begin van het schooljaar wordt er ingezet op groepsdynamiek en de eerste weken zitten vaak vol met andere acties. Ze willen het thema niet verloren laten gaan tussen andere acties in september. Daarom spreidt men het wat over het jaar. Het is zeker niet de bedoeling om er de eerste maanden geen aandacht aan te besteden en zeker niet om er maar een week aan te werken.

Vervolgens vraagt mevrouw Bianca Debaets waarom het voorstel van resolutie niet kan worden opengetrokken naar andere sectoren. Het pesten van jongeren en volwassenen stopt ook niet bij scholen. Ook bij jeugdverenigingen en sportclubs wordt er gepest. Was het geen goed idee geweest om transversaal te werken? Om daar ook die andere sectoren, vrije tijd, cultuur en sport bij te betrekken?

In de tekst staat dat er een arsenaal aan acties moet komen. De spreker vraagt wat hiermee concreet wordt bedoeld. Wat zijn de sanctionerende acties of hoe moet dit worden uitgewerkt?

Ten slotte, een laatste vraag: welke insteken of methodes zijn er bij het Waalse centrum? Zijn daar methodieken gedetecteerd die kunnen worden overgenomen? Er wordt ook gesproken over zilveren weken. Daarin wordt opnieuw ingezet op groepsdynamiek in scholen. Kan hier wat bijkomende uitleg over worden gegeven?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA) dankt de hoofdindieners voor het initiatief en ook voor zijn pakkende getuigenis. Hij denkt zelf ook onmiddellijk aan een verklaring die zijn eigen partijvoorzitter recent in de pers heeft gedaan waarbij hij zei: *“Een ouder kan maar zo gelukkig zijn als zijn ongelukkigste kind.”* Voor ouders die zelf tot de vaststelling komen dat hun kind het lastig heeft, moet het ook bijzonder lastig zijn. Dit mag niet worden onderschat.

De spreker kan zelf ook helaas ook uit enige ervaring over gepest worden getuigen. In het voorstel van resolutie wordt verwezen naar de typische leeftijd waarop het het meeste voorvalt, 11-15 jaar. Dat was ook bij hem het geval. De periode op het einde van de lagere school en het begin van het middelbaar waren voor hem ook niet bijster plezierig. Dat zijn belangrijke vormingsjaren waarbij ook je zelfbeeld bepaald wordt. Als je dan in een situatie terechtkomt waarbij je verworpen wordt omwille van je anders zijn of anders aangepakt wordt of uitgestoten wordt, zorgt dit voor littekens die je een leven lang met je meedraagt. Je kan daarmee leren omgaan, maar dat maakt het op latere leeftijd soms bijzonder moeilijk om het zelfbeeld dat dan ontstaat, ongedaan te maken. Om toch op een latere leeftijd te leren op een gezondere manier naar jezelf te kijken en in te zien dat het ook maar een periode in je leven was en dat dat niet allesbepalend is. De spreker benadrukt hiermee dat pesten een grote impact kan hebben.

Hij ondersteunt het voorstel van resolutie door te zeggen dat er sneller ingegrepen moet worden en dat er alles aan moet worden gedaan om situaties van vergaand pestgedrag zo veel mogelijk te voorkomen. Als het toch voorvalt, moet zo snel mogelijk worden ingegrepen.

Er werd reeds gezegd dat er al veel gebeurt in scholen, maar gelet op de onderwijsvrijheid die nu eenmaal is wat ze is, denkt de spreker dat het heel erg verschilt van school tot school welke initiatieven er al dan niet genomen worden. Alles kan natuurlijk altijd beter. Naast de initiatieven die er al zijn, is het goed is dat de Raad het signaal geeft dat er meer gedaan kan worden.

Onderzoek van de KU Leuven wijst op de cruciale rol van leerkrachten. Het is daarom ook een zeer goede zaak dat er binnen de lerarenopleiding aandacht is voor dit thema, maar dat zou misschien nog meer kunnen.

De bestaande initiatieven zijn opgesomd. Het Onderwijscentrum Brussel heeft het thema pesten in haar vormingsaanbod 2022-2023 opgenomen, maar daarbij wordt ook wel doorverwezen naar partnerorganisaties zoals bv. Abrusco vzw. Ze bieden ook de *no blame*-methode aan. De kinderen worden erbij betrokken en er ontstaat een sfeer die veel positiever is dan bij

bestraffende methoden. Bij hardnekkige problemen, bij kinderen die zich niet willen aanpassen of afzien van het gedrag van pesten, denkt de spreker dat straffen misschien de aangewezen methode is. Tucht sancties treffen is dan noodzakelijk.

Daarnaast wil hij zich aansluiten bij wat mevrouw Khadija Zamouri zegt. Degenen die pesten, doen dat vaak door een situatie die bij hen ook niet goed zit. Zij het elders dan op school, in hun thuissituatie. De methode waarbij er oplossingsgericht gewerkt wordt en aan kinderen gevraagd wordt waarom ze dat doen, kan ook het een en ander naar boven brengen en misschien helpen bij kinderen die pestgedrag vertonen om op latere leeftijd ook een beter mens te zijn en met een beter zelfbeeld en een betere houding ten aanzien van hun medemensen in het leven te staan.

Vervolgens stelt de spreker voor aan het College te vragen of er opvolging is geweest op de projectgroep van de drie scholen van *perspective.brussels* rond cyberpesten. De VGC heeft daar namelijk op ingetekend.

Het is duidelijk dat de spreker het voorstel van resolutie steunt. Hij had wel een aantal technische vragen. Misschien kan er meer uitleg gegeven worden. Hij weet dat het ook een oproep is aan de uitvoerende macht om op een gepaste manier gevolg te geven aan het voorstel. In het verzoekende gedeelte heeft de spreker een vraag bij het verlagen van de drempels voor slachtoffers om te praten over die problematiek door bestaande meldpunten te stroomlijnen. Wat hebben de indieners hierbij juist in gedachten?

Bij de sterkere begeleiding en vorming voorzien voor ouders, leerkrachten en schoolteams, heeft hij gewoon de bedenking dat er wel al een aanbod is, maar dat dat vooral ten aanzien van de school is. De vraag moet natuurlijk nog komen van de school zelf. Hoe kunnen scholen ervan overtuigd worden dat ze dit het best doen? Niet alleen de vorming van leerkrachten en schoolteams, maar ook het voorzien van begeleiding en vorming voor ouders. Hier zit misschien nog wel een gat wat gedicht moet worden. Zijn er hiervoor al ideeën?

Werk maken van multidisciplinaire externe differentie door multidisciplinaire teams die snel ter plaatse kunnen ingrijpen bij ernstige situaties door middel van begeleiding en bemiddeling. In het voorstel van resolutie wordt vermeld dat dit al bestaat in Wallonië. Hoe wordt dit dan juist ingevuld?

En ten laatste, heeft de spreker een vraag over het sensibiliseren van de scholen om een duidelijk kader van tuchtmaatregelen te creëren voor kinderen die pestgedrag vertonen en zorgen voor een meer actieve rol van de inspectie om de sociale veiligheid te monitoren. Hoe zien de indieners van het voorstel van resolutie die rol graag gedefinieerd en hoe staan ze tegenover een probleemoplossende, verzoenende benadering in eerste instantie?

De heer Fouad Ahidar (one.brussels-Vooruit) is blij dat iedereen het erover eens is dat er veel wordt gedaan, maar dat het nog beter kan. Alles wat kan worden gedaan om te vermijden dat kinderen gepest worden, moet ondersteund worden.

Hij begrijpt ook de bezorgdheid van mevrouw Bianca Debaets als ze vraagt waarom het niet transversaal gebeurt. Het gebeurde vroeger ook bij de Chiro en bij de scouts, maar er moest een afbakening zijn. Onderwijs is de plek waarvan werd gezegd dat pesten daar concreet kan worden gemeten. In het voorstel van resolutie had inderdaad kunnen staan dat er overal iets moet worden aan gedaan, maar de spreker wilde zich beperken tot het onderwijs.

Er werd geopperd om af te stemmen met Vlaanderen. Dit kan bekeken worden. De middelen moeten ergens vandaan komen. Misschien kost een antipestbeleid niet zoveel, maar het kost wel iets. Er moet worden geïnvesteerd in mensen, materiaal, het organiseren van activiteiten en er wordt iets extra's gevraagd aan de school. Dit voorstel van resolutie wordt zeker overgemaakt aan de Vlaamse minister van Onderwijs, de heer Ben Weyts.

De indieners wilden zich in de voorliggende tekst beperken tot het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Misschien kan het probleem hier al aangepakt worden met reeds voorziene middelen. Er was 750.000 euro voorzien voor allerlei projecten in scholen.

De heer Fouad Ahidar geeft de sprekers die spraken over de groepsdynamiek 100 % gelijk. Hij hoort het ook vaak, maar dat geeft een andere doelstelling dan echt te praten over pesten. Behoren tot een groep, samenwerken enz... doen ze in het begin van het jaar. Er zijn echter ook veel scholen die dat niet doen.

one.brussels-Vooruit heeft verschillende keren een colloquium georganiseerd waar steeds topexperten uit Vlaanderen werden uitgenodigd. Tijdens ieder colloquium was iedereen het erover eens dat er iets moest gebeuren. Er worden groepen gevormd, maar er blijven kinderen die uitgesloten worden. En voor die kinderen moet er iets worden gedaan.

Er zijn altijd kinderen met vier of vijf vrienden, maar er zijn ook altijd kinderen die aan de kant geschoven worden. Voor die kinderen vindt de spreker dat de Week tegen pesten eerder op het schooljaar moet gebeuren. Alleen al om de informatie te geven aan de ouders dat ze moeten opletten. Kinderen komen thuis met buikpijn, ze willen 's ochtends niet naar school of niet uit hun bed komen. Ouders denken vaak dat hun kind ziek is, terwijl het wel te maken kan hebben met school. Er kunnen aan de ouders een paar signalen worden gegeven en zeggen waar ze op moeten letten.

Als er een probleem is, moeten ouders de juiste informatie krijgen. Ouders weten niet altijd waar ze terecht kunnen.

De ideeën die de spreker naar voren brengt, komen niet alleen van hem. Er zijn specialisten die zeggen dat het zeker zal helpen als de Week tegen pesten in september georganiseerd wordt in plaats van in februari. Pesten moet het hele jaar door aangepakt worden. Het is een en-en-verhaal.

Het commissielid spreekt met veel ouders die hem zeggen dat ze hun kinderen van school gaan veranderen. Uiteindelijk worden kinderen zo twee keer gestraft. Er moet onderhandeld worden met de school. Waarom moeten deze kinderen veranderen van school? Sommigen hebben daar nog vrienden. Het zijn anderen die de kinderen lastigvallen. Het is een dubbele straf en er moet goed nagedacht worden over wat de beste oplossing is.

De spreker liet weten dat hij reeds verschillende colloquia heeft georganiseerd waar diverse getuigenissen werden gedaan, door zij die werden gepest, maar ook door pesters zelf.

Belangrijk is ook de discussie te voeren met kinderen. Vragen of ze zich bewust zijn van wat ze doen of niet. Sommigen misschien wel, anderen totaal niet.

Het voorliggende voorstel van resolutie werd ook naar specialisten ter zake gestuurd.

Een ander probleem is dat heel veel scholen zeggen dat ze bang zijn voor de beeldvorming die een school kan krijgen. Daarom proberen ze het zelf op te lossen in plaats van specialisten te hulp te roepen. Veel scholen willen het probleem oplossen, maar ze kunnen dat niet. De spreker ijvert ervoor dat de scholen zich moeten laten begeleiden door specialisten en mensen die er iets van kennen. Hij is blij dat er begeleiders zijn die kinderen steunen.

Een tuchtprocedure is niet evident en daar kan ook niet over worden beslist. Het probleem verplaatsen door een kind buiten school te zetten en zelf te beginnen over een andere school, is niet de oplossing.

Bij de zoon van de heer Fouad Ahidar heeft het geholpen om twee kinderen naast elkaar te zetten. De pester en de zoon van de spreker kwamen samen en zijn erover beginnen praten. De pester heeft sorry gezegd.

Het commissielid werd zelf vijf jaar lang gepest en hierover is er een reportage op tv geweest. Na de reportage heeft hij telefoon gekregen van iemand die zijn excuses wilde aanbieden. Dat deed goed.

Hij benadrukt dat ondanks de pesterijen hij ook geen slecht mens is geworden. Er zijn mensen die niet lief blijven, maar rancuneus worden en wraak willen nemen.

De moeilijke vraag is wat het beste is, straffen of bemiddelen. Discussiëren kan heel veel doen.

Ongeacht het aantal kinderen waarover het gaat, het is altijd de moeite waard om te proberen. Als het helpt om al in september aandacht te besteden aan pesten, is iedereen blij.

Het is inderdaad de bedoeling om de situatie te verbeteren. Er zijn goede trends. Pesten moet bespreekbaar worden gemaakt. Scholen hebben de nodige materialen nodig en de kwalificatie van mensen die er iets van kennen om het bespreekbaar te maken.

Kinderen gaan naar school om iets te leren, niet om te vechten en zich te verdedigen. Wat moet het erg zijn als ouders het gevoel hebben dat ze nutteloos zijn voor hun kind. Als ze hun kind niet kunnen helpen. Dat moet toch verschrikkelijk zijn.

Voor commissielid Fouad Ahidar is het een belangrijk punt om iets aan pesten te doen in het begin van het jaar in plaats van in februari.

Commissielid Khadija Zamouri (Open Vld) wilde het hebben over het transversaal uitbreiden van het fenomeen. Ze heeft het voor een deel ook aangehaald in haar tussenkomst. Dat was ook een discussie in het begin: hoe ver wordt er gegaan?

Met betrekking tot het voorstel van resolutie moest een keuze worden gemaakt anders verdwijnt het probleem in een veel te grote oppervlakte. Dan kan er niks worden bereikt of worden gemeten over de initiatieven die genomen worden. Uiteindelijk was de beslissing om bij de bevoegdheden van de VGC te blijven. De Raad kan er dan ook over meebeslissen.

Pesten moet worden aangepakt vanaf een jonge leeftijd. Focussen op de jonge leeftijd om ervoor te zorgen dat dat op een professionele, degelijke manier gebeurt. Belangrijk is rust in te bouwen in het leven van een kind. Die kalmte, die meditatieve, communicatieve momenten inbouwen vanaf jonge leeftijd zodat kinderen bijna automatisch dingen gezegd krijgen.

Frustraties, boosheid, dat dat eruit kan. Dat kan volgens de spreker het best via de structuren die eigenlijk al bestaan, zoals bv. het Onderwijscentrum Brussel. Zij hebben al pijlers over de betrokkenheid van de ouders en ook over het welzijn en het welbevinden van het kind. Dat zijn belangrijke pijlers om in te schuiven.

De time-outprojecten zijn er ook voor de iets oudere leerlingen. De vraag moet enorm zijn.

De spreker wil zeker andere domeinen betrekken, maar in het voorstel van resolutie werd geconcentreerd op de scholen en ook op de organisaties die aan de scholen vasthangen.

De timing komt iedere keer terug. Alle begrip dat dat niet in september is, maar er zit wel een groot verschil tussen oktober en januari. Misschien niet september, maar toch zo dicht mogelijk bij de start van het schooljaar. De timing in januari of februari is iets te laat.

Het professionaliseren en de taak uitbreiden doet het commissielid aan het OCB denken dat al een heel professionele werking heeft. Daarnaast is er ook Abrusco vzw. Het zijn allemaal projecten die structureel kunnen worden ingepland in de scholen zodat de kinderen ook dingen leren zeggen. Zodat kinderen hun frustraties kunnen uiten, goed of slecht.

perspective.brussels lanceerde een projectoproep. Iedereen kon intekenen op een project, maar het was vooral gericht op 15-21-jarigen. De ondertekenaars van het voorstel van resolutie willen zich focussen op een jongere leeftijd, de basisschool. De focus zou op de jonge leeftijd moeten liggen om het concreet aan te pakken.

Belangrijk is dat kinderen uit het Nederlandstalig onderwijs zelfbewuste kinderen zijn die weten waar ze mee bezig zijn.

Het is de bedoeling om met het voorstel van resolutie eigenlijk heel gericht te zeggen: binnen de Vlaamse Gemeenschapscommissie ligt de focus op die groeperingen die samen met hun ouders bereikt kunnen worden.

De heer Juan Benjumea Moreno (Groen) zegt dat hij met zijn tussenkomst geen kritiek op de tekst wilde geven. Hij wilde eerder iets benadrukken wat in de tekst staat. Hij wil benadrukken waar de kern van het probleem zit, hoofdzakelijk in scholen. Niet beperkt, maar wel hoofdzakelijk. In de tekst staat heel duidelijk dat die zaken bewerkstelligd moeten worden in samenwerking met de Vlaamse overheid, met de bestaande meldpunten, het CLB, met de welzijns- en gezondheidssector, met het Franstalig onderwijs omdat er kinderen zijn die tussen twee systemen zweven of veranderen, en ook met de vrijetijdsector, dus zowel sport als de jeugdbeweging.

Het voorstel van resolutie vertrekt vanuit wat de school kan doen, maar de school kan niet alles doen. Het zou zinloos zijn om alles op de scholen in te zetten en de samenwerking die moet bestaan met andere organen niet te vragen.

Een van de goede punten van de resolutie is dat er iets verder wordt gekeken dan de scholen. De campagnes die er de laatste jaren geweest zijn, hamerden daar ook op. De Stip It-campagne loopt ook voor scholen.

Ten slotte, zegt de spreker dat hij denkt dat er niet te veel over een datum moet worden beslist in de Raad, maar dat gewoon aangegeven moet worden dat het nuttig zou zijn om het vroeger

in het jaar te doen. De experts en de mensen die daarover moeten beslissen, mogen een datum kiezen die goed is voor de scholen en ook voor de kinderen.

2. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende de strijd tegen pesten op school wordt unaniem aangenomen.

De verslaggever,
Juan BENJUMEA MORENO

De voorzitter,
Gilles VERSTRAETEN
